

XX.
ŽITNOOSTROVSKÉ
PASTELKY

CSALLÓKÖZI SZÍNES CERUZÁK • RYE ISLAND CRAYONS

1996 - 2019

XX. ŽITNOOSTROVSKÉ PASTELKY

XX. CSALLÓKÖZI SZÍNES CERUZÁK
XX. RYE ISLAND CRAYONS 2019

Posolstva lásky, radosti a nádeje, že svet nebude, ale už teraz je lepší.

A szeretet, öröm és remény hordozói, üzenve, hogy a világ nem jobbá válik, de már most jobb.

Messages of love, happiness and hope that the waiting is over - the world is already becoming a better place.

1996 - 2019

XX. medzinárodná prehliadka výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku

Óvodások XX. nemzetközi képzőművészeti versenye

XX. International Exhibition of Creative Drawings of Children
in the pre-Elementary Age Category

Záštitu nad podujatím prevzal župan TTSK JOZEF VISKUPIČ

A rendezvény védnöke a Nagyszombati önkormányzati kerület elnöke JOZEF VISKUPIČ

Under the patronage of the County Chairman of the Trnava Self-Governing Region, Jozef Viskupič

Žitnoostrovské múzeum Dunajská Streda 14. VI. 2019 - 9. VIII. 2019

Csallóközi Múzeum, Dunaszerdahely 2019. VI. 14. - 2019. VIII. 9.

Rye Island Museum in Dunajská Streda 14. VI. 2019 - 9. VIII. 2019

Zriaďovateľ:

**TT
SK** TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Trnavský samosprávny kraj
Nagyszombati önkormányzati kerület
Trnava self – governing region

Žitnoostrovské osvetové stredisko Dunajská Streda
Csallóközi Népművelési Központ, Dunaszerdahely
Cultural and Educational Centre of Rye Island in Dunajská Streda

Účelový finančný príspevok na podujatie poskytli / A rendezvény támogatója / Sponsor of the event:
Trnavský samosprávny kraj
Mesto Dunajská Streda / Dunaszerdahely városa / Town Dunajská Streda

Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.
A versenyt nyilvános forrásokból a Művészeteket Támogató Alap támogatta.
Supported using public funding by Slovak Arts Council.

ČLENOVIA ODBORNEJ POROTY / A SZAKSZŰRI TAGJAI / MEMBERS OF JURY

PhDr. Bohumír Bachratý, CSc. – predseda poroty / a zsűri elnöke / Chairman Jury, Bratislava

Ak. sochár Alojz Drahoš, PhD. – vedúci katedry výtvarnej výchovy PdF UK Bratislava / a pozsonyi
Komenský Egyetem Tanárképző Kara Képzőművészeti Tanszékének
vezetője/ Head of the Department of Fine Art Education, Faculty of
Education, Comenius University in Bratislava

Eva Bachratá-Linhartová – maliarka / festőművész / Painter, Bratislava

PhDr. Kornélia Nagyová – kunsthistorička / művészettörténész / art historian

Gitka Kováčiková – učiteľka / tanár / teacher, Dunajská Streda

Mónika Várszegi – zástupkyňa MsÚ Győr, Maďarsko/ Győr város képviselője,
Magyarország / Representative of city administration Győr, Hungary

TAJOMNÍČKA / TITKÁR / SECRETARY

PhDr. Dagmar Madarászová

KURÁTORKA VÝSTAVY / TÁRLATRENDEZŐ / ORGANIZER OF THE EXHIBITION

PhDr. Kornélia Nagyová

Vážená pani riaditeľka, ctená porota, milí účastníci medzinárodnej výtvarnej súťaže Žitnoostrovské pastelky 2019, dovoľte mi, aby som Vás pri príležitosti konania slávnostnej vernisáže výtvarnej súťaže detí predškolského veku pozdravil v mene Trnavského samosprávneho kraja - zriaďovateľa Žitnoostrovského osvetového strediska, a vyjadril Vám osobné uznanie a poďakovanie.

XX. ročník medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí dokladuje, že podujatie má pevné miesto v kalendári župných kultúrnych akcií a patrí k obľúbeným a už tradičným stretnutiam našich najmenších. Vyslovujem vďaka pracovníkom Žitnoostrovského osvetového strediska za ich neútlachajúci entuziazmus pri organizovaní tejto súťaže, ktorá v priebehu dvadsiatich rokov získala medzinárodný rozmer.

Súťažiacim deťom, pedagógom a rodičom ďakujem za ich podporu a zapojenie sa do tejto súťaže. Najviac ma však teší, že tento druh činnosti vedie nielen k tomu, že naše deti majú možnosť prejsť svoj talent, ale najmä to, že táto činnosť prispieva k rozvoju ich kreativity a fantázie.

Želám Vám, aby úprimná radosť a optimizmus sálajúci z detských kresieb namalovaných v tejto súťaži ostali nielen v srdciach detí, ale aj v nás dospelých. Gratulujem víťazom a všetkým želim veľa ďalších úspechov.

S pozdravom

Mgr. Jozef Viskupič
župan, Trnavský samosprávny kraj

Tisztelt igazgató, mélyen tisztelt zsűritagok, a Csallóközi Színes Ceruzák 2019 nemzetközi képzőművészeti verseny kedves résztvevői! Engedjék meg, hogy a Nagyszombati önkormányzati kerület nevében - amely a Csallóközi Népművelési Központ alapítója, - üdvözlöm Önöket az óvodáskorú gyermekek nemzetközi képzőművészeti versenyének ünnepélyes kiállítás megnyitóján, egyben személyes elismerésemet és köszönetemet szeretném kifejezni.

A nemzetközi képzőművészeti verseny immár XX. évfolyama bizonyítja, hogy e rendezvénynek szilárd helye van a megyei kulturális rendezvények naptárában, valamint azt, hogy ez az összefogás a legifjabbak egyik legkedveltebb tradicionális találkozója. Köszönetet mondok a Csallóközi Népművelési Központ munkatárs-

inak, hogy e verseny megszervezésén, amely az elmúlt húsz évben nemzetközivé nőtte ki magát, el nem múló lelkesedéssel dolgoznak. Köszönöm a gyermeknek, tanároknak és szülőknek, hogy a résztvevőket támogatták, és hogy részt vettek ezen a megmérettetésen. De leginkább annak örülök, hogy ez a fajta művészi elfoglaltság nemcsak arra szolgál, hogy gyermekeink lehetőségük szerint kibontakoztassák tehetségüket, de arra is, hogy kreativitásuk és képzeleterejük tökéletesedjen.

Kívánom, hogy a versenyben megfestett gyermekrajzok őszinte öröme és optimizmusa ne csak a gyermekek, de a felnőttek szívébe is bevésődjön. A kis díjazottaknak gratulálok, és minden résztvevőnek további sikereket kívánok.

Tisztelettel

Mgr. Jozef Viskupič
megyeelnök, Nagyszombati önkormányzati kerület

Madam Director, Distinguished Jury, Dear Participants of the International Creative Drawing Competition The Rye Island Crayons 2019! Please accept my gratitude and deepest acknowledgements on the occasion of the ceremonial vernissage of the international creative drawing competition of preschool-aged children and allow me to send You my best regards on behalf of the Trnava Self-Governing Region - the founder of the Rye Island Enlightenment Centre.

The 20th Anniversary of this international competition is proof that the event has a firm and steady place in the event calendar of our County's cultural events and has become a beloved and traditional occasion where our youngest ones can meet. I would like to express my thanks to the workers of the Rye Island Enlightenment Centre for their unceasing enthusiasm in organizing the contest that has long outgrown the borders of our country.

To the participating children, their teachers and parents, I would like to thank for their support and taking part in this competition. However, what makes me happiest is the fact that this kind of activity not only enables the children to express their talents but it also contributes to the development of their creativity and fantasy.

I wish You all, not only the children but also us, adults, that the honest happiness and optimism that radiates from the young artists' artworks remain in our hearts. Congratulations to the winners and wishing You all a lot of success in the future.

Best regards

Mgr. Jozef Viskupič
County Chairman, Trnava Self-Governing Region

XX. ŽITNOOSTROVSKÉ PASTELKY

V tomto roku sa v Dunajskej Strede bude konať už 20. ročník podujatia Žitnoostrovské pastelky. Medzinárodná súťaž v kreslení škôlkarov je spojená s výstavou detských výtvarných diel a v kultúrnom živote nášho mesta zohráva dôležitú úlohu. Podujatie za tie roky už prerástlo hranice nášho mesta, aj hranice Žitného ostrova, ale dokonca aj republiky, v posledných rokoch však už aj hranice Európy, stalo sa celosvetovým, veď svoje diela posielajú malí umelci aj spoza mora. Piero della Francesca, taliansky maliar, uviedol,

že „Malba má tri zložky: kresba, pomer a farba.“ Keď si pozrieme tie nádherné detské dielka, vidíme, že obsahujú všetky tri elementy.

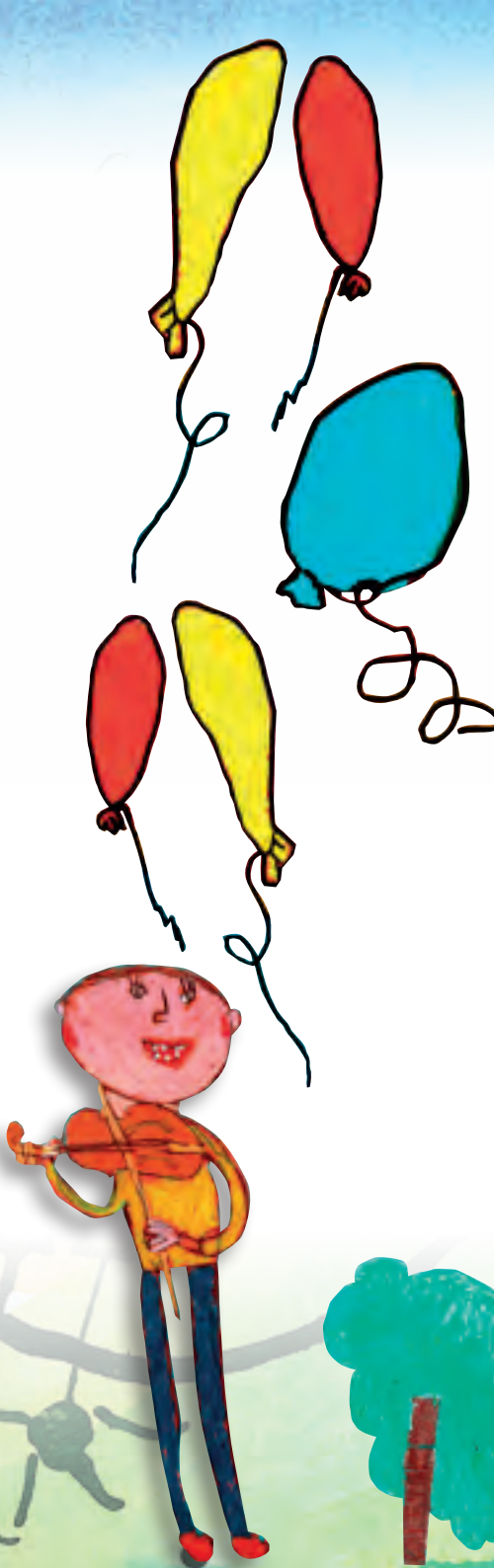
Sme hrdí na to, že naše mesto je domovom tejto súťaže, že takto iniciuje deti, z ktorých niektoré možno raz budú pokračovať v stopách Michelangela, Picassa či Pollocka. Úcta a vďaka patrí Žitnoostrovskému osvetovému stredisku a všetkým jeho spolupracovníkom, ktorí sa podieľajú na tomto podujatí, ktoré šíri do sveta dobré meno nášho mesta.

JUDr. Zoltán Hájos
primátor mesta Dunajská Streda

XX. CSALLÓKÖZI SZÍNES CERUZÁK

Az idén immár 20. alkalommal kerül megrendezésre Dunaszerdahelyen a Csallóközi Színes Ceruzák, az óvodások nemzetközi képzőművészeti versennyel egybekötött gyermekrajz kiállítása, amely évek óta rendkívül fontos szerepet tölt be a város kulturális közéletében.

A rendezvény az idők során túl nőtt a városon, Csallóközön, kinőtte az ország határait, az utóbbi néhány évben már Európát is, transzkontinentális jellegűvé vált, világméretű lett, hiszen számos tengerentúli országból is érkeznek már alkotások a kis művészektol. Piero della Francesca olasz festő szerint „A festészet három összetevője: rajz, arány és színezés.” Ha megtekintjük a szebbnél szebb gyermekrajzokat, láthatjuk, egyben van mind a három alkotó elem a festészet, a csoda megteremtéséhez. Büszkeséggel

tölt el, hogy továbbra is városunk adhat otthont ennek a rangos rendezvénynek, így ösztönözve a legfiatalabb művészeket, s talán egyszer Michelangelo, Picasso, Pollock nyomdokaiba lépnek.

Tisztelet és köszönet illeti a Csallóközi Népművelési Központ munkatársait és mindenkit, aki valamilyen formában hozzájárult a rendezvény létrejöttéhez, a hagyományteremtéshez és a város jó hírnevét öregbíti.

JUDr. Zoltán Hájos
Dunaszerdahely város polgármestere

20th ANNUAL RYE ISLAND CRAYONS

This year, the town of Dunajská Streda will be hosting the vernissage of the Rye Island Crayons, the international drawing competition of pre-school-aged children, for the 20th time. The contest has had an extraordinarily important role in the cultural life of our town for years.

The event has outgrown the borders of our town, those of the Rye Island, outgrown the borders of our country, even Europe; in the past few years, it has become transcontinental, worldwide even – numerous countries from across the seas have been sending in artworks of their little artists. According to the Italian painter Piero della Francesca, "Painting contains three main principles, which we call drawing, measurement, and working with color." Looking at all these beautiful children's drawings, we can find all three creative elements in them; together, they create art, they create magic. I feel proud that our town continues to host this prestigious event, thus inspiring the youngest of artists. Who knows, maybe one day they will follow in the footsteps of Michelangelo, Picasso and Pollock.

The staff of the Rye Island Enlightenment Centre and everyone who has contributed to the realisation of the event, everyone who enhances the reputation of our town – they all deserve utmost respect and gratitude.

JUDr. Zoltán Hájos
Dunajská Streda Mayor

Ako viceprimátor župného mesta Győr už dlhé roky nadšene sledujem medzinárodnú súťaž detí predškolského veku Žitnoostrovské pastelky. Táto vynikajúca iniciatíva sa stala mojou srdcovou záležitosťou nielen preto, lebo sa dnes už medzinárodnej súťaže zúčastňujú aj škôlkari z Győru, ale aj preto, že návšteva tejto výstavy je plnučičká detských emócií a fantázie. Je nezabudnuteľným zážitkom pre každého, kto má možnosť si ju pozrieť. Nadšeným organizátorom srdečne blahoželám. Rok po roku neúnavne pracujú na tom, aby táto súťaž a výstava úspešne prebehla a aby sa prostredníctvom výtvarného umenia zblížili deti z celého sveta. Želám vám veľa úspechov a vytrvalosti vo vašej práci!

Dr. Tivadar Somogyi
viceprimátor mesta Győr

Győr Megyei Jogú Város alpolgármestereként hosszú évek óta kísérem érdeklődő figyelemmel a Csallóközi Színes Ceruzák nemzetközi óvodás rajzpályázat életútját. Figyelmem középpontjában nemcsak azért áll ez a nagyszerű kezdeményezés, mert győri óvodások is régóta résztvevői a mára már nemzetközi méreteket öltött megmérettetésnek, hanem azért is, mert ennek a szívet melengető, gyermeki érzelem- és fantáziavilágot megelevenítő kiállításnak a megtekintése minden ember számára páratlan és felejthetetlen élmény. Nagy elismerés illeti azokat a lelkes szervezőket, akik évről évre fáradhatatlanul azon munkálkodnak, hogy a rajpályázat sikeresen megvalósulhasson, s az ábrázoló művészet által közel hozzák egymáshoz a világ különböző pontján élő gyermekeket. Munkájukhoz a továbbiakban is sok sikert és kitartást kívánok!

Dr. Somogyi Tivadar
Győr város alpolgármestere

As vice-mayor of Győr, a city with county rights, I have been following with interested attention the international pre-school-aged children's competition, the Rye Island Crayons for numerous years. My attention is not only focused to this wonderful international initiative because kindergarteners from Győr are its long-time participants, but also because its exhibitions that comprise the heart-warming, emotional and fantastic world of children are an exceptional and unforgettable experience for every spectator. The enthusiastic organizers who work tirelessly year after year to successfully realize this drawing contest deserve all the respect; through fine arts, they bring closer to each other the children living in various parts of the world. I wish them much success and perseverance for their future work!

Dr. Tivadar Somogyi
Vice-Mayor of the City of Győr

Žitnoostrovské pastelky • Bezprostrednosť detskej kresby a maľby

O detskej výtvarnej tvorbe mám permanentné informácie už od mojich predškolských a školských rokov. Detský výtvarný prejav mi bol blízky aj počas štúdia na strednej i vysokej škole. Pri štúdiu dejín výtvarného umenia sa nedala prehliadnuť

aj inšpiračná studnica čistého, ničím nezataženého detského výtvarného prejavu, z ktorého čerpali aj mnohí vynikajúci svetoví umelci. Vplyv detskej tvorby na „vážne umenie“ je v mnohých prípadoch neodškriepiteľný. Podobne by sa takýto vplyv dal aplikovať aj na niektoré vedné disciplíny, v ktorých detská hravosť a jednoduchosť pozitívne ovplyvnila prácu aj významných vedcov. Bezprostrednosť detského výtvarného prejavu ma často fascinovala v svojej jednoduchosti a čistej nezataženej detskej mysle. Mám rád bezprostredný detský prístup k tvorbe a ich neopakovateľný výsledok, ktorý ešte nie je zatažený vplyvom rodiča, prípadne učiteľa alebo všeobecne dospelého človeka. Viem, že takýto stav netrvá dlho. So všeobecným vývojom dieťaťa sa takýto bezprostredný tvorivý potenciál postupne vytráca, najmä v súvislosti so získavaním potrebných vedomostí pre ďalšiu jeho existenciu a aj s uvedomovaním si samého seba. Dieťa sa stáva rozvážnejšie a začína zvažovať svoje kroky, je k sebe a okoliu kritickejšie. Samozrejme je to potrebný a nezastaviteľný vývoj, ktorý smeruje k dospievaniu jedinca. Tvorivý potenciál z ranného detstva sa u niekoho adaptuje primerane k vývoju, u niekoho sa vytráca. V prípade jeho neprerušenej transformácie a pretrvávajúceho záujmu je šanca na pozitívny rozvoj prirodzeného talentu dieťaťa.

Potešilo ma, keď som bol prizvaný do kolektívu poroty v rámci medzinárodnej detskej súťaže Žitnoostrovské pastelky v Dunajskej Strede v spolupráci so Žitnoostrovským osveto-

vým strediskom. O existencii medzinárodnej detskej súťažnej aktivity v kategórii do 7 rokov mám informácie už niekoľko rokov. Sporadicky som navštívil aj ich výstavné prehliadky. Mal som pekný zážitok z detskej tvorivosti. Spomínaná veková kategória detí vo veľkej miere narába s bezprostrednosťou a hravosťou, čo je pre nich charakteristické. V ich obrázkoch sa objavujú prirodzené, ničím nezatažené originálne chápané stvárnenia blízkych ľudí, zvierat, vecí a prírody. Slovom výjavy z detského sveta. Je v nich patričná dávka detskej štylizácie, výtvarnej skratky a v mnohých prípadoch aj humoru. Samozrejme, že sa nedá takto hovoriť o všetkých výtvoroch. Nedá mi nespomenúť aj viditeľnú snahu dospelých, možno vychovávateľiek, učiteľov alebo aj rodičov, ktorí v snahe pomôcť dieťaťu dosiahnuť lepší výkon, nanútiť mu s dobrým úmyslom napríklad akúsi šablónu, podľa nich správnu formu, ktorú oni sami považujú za peknú. Ak to dieťa prijme, tak ho pochvália, ale neuvedomujú si, že detské vnímanie má úplne inú dimenziu ako vnímanie dospelého. Takýmto prístupom dieťa predčasne stráca detskú originalitu a jedinečnosť. Je zrejme, že deti sa v každej činnosti musia v rámci výchovy usmerňovať dospelými. Optimálne je, keď aj dospelý podporuje detskú tvorbu v jeho čistote prejavu a svojráznosti detského chápania. Vieme, že takýto prístup je veľmi náročný pre učiteľa, prípadne rodiča. Mnohí volia jednoduchšiu cestu v usmerňovaní detskej kreativity. Dieťaťu nadiktujú svoj overený názor alebo už niekde videný a zaužívaný tvorivý spôsob, šablónu. Také ovplyvňovanie žiaka zväčša speje k znechuteniu, prípadne zanechaniu jeho tvorivých výtvarných kreácií. Snahou dospelého o „vyspelejšie“ výkony môžeme dosiahnuť opak a nakoniec aj stratu detskej hravosti a jedinečnosti.

Akad. soch. Alojz Drahoš, PhD.

člen odbornej poroty
Univerzita Komenského v Bratislave

Csallóközi Színes Ceruzák • A gyermekrajzok és festmények könnyedsége

Még tanulmányaim előtti időből, de iskolás éveimből is permanens információim voltak a gyermekek képzőművészeti alkotásairól. A gyermekek képzőművészeti alkotásai közel álltak hozzám középiskolai és főiskolai éveimben is. Művészettörténeti tanulmányaim során nem hagyhattam figyelmen kívül a tiszta kútfőt, a nyilvánvaló gyermeki művészi kifejezőmód inspiráló erejét, amelyből számos világhírű művész merített már. Több esetben vitathatatlan a gyermeki alkotások „komoly művészetekre” gyakorolt hatása. Ez a hatás hasonlóképp érzékelhető olyan tudományágakra is, amelyekben a gyermekek játékosága és egyszerűsége pozitívan befolyásolta vezető kutatóink munkáját is. A gyermekek képzőművészeti kifejezésének könnyedsége a maga egyszerűségében, tiszta, terheletlen gyermeki mivoltjában gyakran lenyűgözött. Szeretem az alkotások könnyed gyermeki megközelítését, megismételhetetlen eredményüket, amelyeket még a szülők, tanárok vagy általában felnőttek nem folyásoltak be. Tudom, hogy az ilyen állapot nem tart sokáig. A gyermek általános fejlődésével ez a könnyed alkotó képesség fokozatosan eltűnik, különösen a szükséges tudás megszerzésének összefüggésében, amikor tudatosítják létezésüket és önmagukat. A gyermek komolyabbá válik, lépéseit elkezdi mérlegelni, kritikusabb lesz önmagához és környezetéhez. Természetesen ez egy szükséges és megállíthatatlan fejlődési folyamat, amely az egyén felnőtté válásához vezet. A koragyermekkori alkotói tehetség valakinél fejlődéséhez alkalmazkodik, valakinél viszont eltűnik. A folyamatos változás, és állandó érdeklődés esetén van esély a gyermek természetes tehetségének pozitív fejlődésére.

Megörültem, amikor meghívtak a dunaszerdahelyi Csallóközi Színes Ceruzák nemzetközi gyermekverseny zsűrijének csapatába, amelyet Csallóközi Népművelési Központtal együttműködve rendeznek meg. A nemzetközi gyermek képzőművészeti verseny 7 év alatti kategóriájának létezéséről már néhány

éve tudok. Néha a kiállításokat is meglátogattam. A gyermekek alkotásairól szép élményeim vannak. A gyermekek, rájuk jellemzően nagyrészt játékosággal és könnyedséggel alkotnak. Képeikben megjelennek a természetes, semmivel sem terhelt, eredetien értelmezett formák a hozzájuk közelálló emberekről, állatokról, dolgokról és a természetről. Egyszóval a gyermekvilág jelenetei. Az alkotásokon megfelelő gyermeki stilizálások, művészi rövidítések, sok esetben humoros megjelenítések. Az összes alkotásról természetesen ezt nem lehet elmondani. Meg kell említenem a felnőttek, talán a pedagógusok, tanárok vagy akár a szülők erőfeszítéseit, akik a gyermek jobb teljesítményének érdekében, például a szerintük megfelelő formában egy sablont szabnak a gyermekeknek, amit saját maguk úgy vélnek, hogy szép. Ha a gyermek elfogadja azt, akkor megdicsérik őt, közben nem tudatosítják, hogy a gyermeki felfogás teljesen más dimenzióval rendelkezik mint a felnőtt érzékelés. Ily módon a gyermek idő előtt elveszíti a gyermeki eredetiséget, egyediséget. Nyilvánvaló, hogy a gyerekeknek az oktatás keretén belül minden tevékenységben a felnőttektől kell irányítva lenniük. Optimális, ha a felnőtt támogatja a gyermeki alkotást, az ő tiszta kifejezőmódjában, és a gyermeki felfogás sajátosságai. Tudjuk, hogy a tanár vagy a szülő számára az ilyen megközelítés nagyon igényes. Sokan egyszerűbb módszert választanak a gyerekek alkotásának irányítására. A gyerekek szinte lediktálják véleményüket, vagy egy valahol már látott, használt módszert, sablont adnak elé. Ilyen fajta befolyásolás rendszerint undorhoz, vagy a képzőművészeti alkotás elvetéséhez vezet. A „fejlettebb” teljesítmények eléréséhez tett felnőtti igyekezettel gyakran az ellenkezőjét érhetjük el, végül elvesztik a gyermekkori játékoságot és egyediséget.

Alojz Drahoš, PhD.
szobrászművész, a zsűri tagja
Komenský Egyetem, Pozsony

The Rye Island Crayons • The Imminence of Children's Drawing and Painting

With children's fine arts, I have been in contact ever since my very own pre-school and elementary school years. Children's artistic expression continued to be close to my heart during my studies at secondary school and university, as well. During my studies of the history of fine arts, I could not overlook the inspirational well of pure and unencumbered artistic expression of the child, from which also many world-renowned artists had drawn. The impact of children's creation on „serious art“ is in many cases indisputable. Similarly, such an influence could also be applied to some scientific disciplines in which children's playfulness and simplicity have positively influenced the work of even leading scientists. The imminence of children's artistic expression has often fascinated me with its simplicity, with its depiction of the pure unencumbered mind of the child. I like the immediate child-like approach to creation and their unrepeatable result, one that is not yet burdened by the influence of a parent, a teacher or any other adult person in general. I am aware that such a state does not last long. With the general development of each child, such imminent creative potential gradually disappears, especially in the context of acquiring the necessary knowledge for their further existence and also with their growing self-awareness. Growing up, the children become more prudent and begin to consider their own steps, become more critical both to themselves and their surroundings. This development is, naturally, necessary and unstoppable, and leads to the maturation of the individual. The creative potential of early childhood adapts in some cases appropriately to the development of one individual, or disappears in another. In the case of uninterrupted transformation and continuing interest, there is a chance of a positive development of the child's natural talent.

I was pleased when I was invited to join the jury team of the international children's competition the Rye Island Crayons in Dunajská Streda in cooperation with the Rye Island Enlightenment Centre. I have been aware of the existence of

this international contest of pre-schoolers under 7 for several years. I have also occasionally visited their exhibitions, always enjoying the nice experience of children's creativity. For the participants' age category, imminence and playfulness are characteristic. In the artworks, the spectator sees natural, unencumbered, originally perceived images of the beloved ones, animals, items and nature. Scenes from the world of children. There is a proper dose of children's stylization, artistic abbreviation, and in many cases, humor. Naturally, this cannot be said about all the artworks. I must also mention the visible efforts of adults, child minders, teachers, or parents, who, in order to help the child to achieve the best possible performance, impose on them, for instance, a template, a form that they consider right, which according to them is nice. If the child accepts it, they praise them, but they do not realize that a child's perception has a completely different dimension than the adult's. This way, the child prematurely loses the originality and uniqueness that is typical for them. Obviously, in every activity, children need to be guided by adults in the course of their education. It is optimal when there is an adult to support the child's creativity in its purity of expression and peculiarity of the child's understanding. We know that this can be very demanding for the teacher or the parent. Many choose a simpler way to direct children's creativity. Thus, the adult dictates to the child their own proven opinion or a previously seen and used creative method, or template. Influencing the child in such a way usually leads to a growing disgust or even abandonment of its creative artistic creations. An adult's pursuit of „more advanced“ performances can achieve the opposite and ultimately the disappearance of children's playfulness and uniqueness.

Academic Sculptor Alojz Drahoš, PhD.
Expert Jury Member
Comenius University Bratislava

ŽITNOOSTROVSKÉ PASTELKY – ŽOP JUBILIEUM – XX. ROČNÍK

Je to jedinečná, už „dospelá“, dvadŕaťročná súťaž a výstava výtvarnej tvorivosti detí predškolského veku. Zapájajú sa materské a základné umelecké školy, ale aj špeciálne centrá výtvarnej výchovy zo Slovenska a mnohých krajín Európy a Ázie. Do súťaže pedagógovia týchto škôl zaslali už viac ako 35 000 detských kresieb a maliieb. Z Európy a Ázie sa doteraz zapojilo 21 štátov. ŽOP sú unikátom v rámci celého Slovenska, ale aj v spoločnej Európe, ba dokonca i v rámci Ázie.

Prvý ročník – 1996. Súťaž vyhlásená ako celoštátna v rámci Slovenskej republiky. Katalóg výstavy (32 strán) mal 9 farebných a 12 čiernobielych reprodukcii. Zoznam vystavujúcich detí uvádzal 199 mien malých autorov. Desať z nich dostalo hlavné ceny a dvadsať cien vtedajšieho Regionálneho kultúrneho strediska Dunajská Streda /bývalý názov ŽOS/. Ale už minulý rok 2018 v XIX. ročníku mal exkluzívny katalóg už 80 strán, 52 celostránkových farebných reprodukcii (plus ďalšie, mnohé detaily) a 26 fotodokumentov z výstavy a vernisáže predchádzajúceho ročníka. Vystavujúcich 198 detí a z nich 50 ocenených. A boli aj roky s oveľa väčším počtom účastníkov, víťazov a bohatším katalógom. Ten jubilejný, z XX. ročníka, máte v rukách. Na jeho titule sa usmieva Princezná od trojročnej Ninky. Veľké oči, úsmevy a radosť je prítomná aj v mnohých, mnohých ďalších dielkach jubilejnej výstavy.

V úvode katalógu prvého ročníka som napísal: „Žitnoostrovské pastelky, ale aj celoslovenské akvarelky, temperky i prosté kresby sa na nás usmievajú veselými farbami spektra i tónmi radosti, šťastia budúcnosti, ktorá je pred všetkými malými autormi týchto veľkých detských diel... Vo väčšine kresieb I. ročníka prevládajú motívy človeka a ľudí. Inšpirácia človečinou a ľudskosťou jasne a priamo hovorí o tom, že v živote a vo svete malých dominuje človek. Človek najbližší – mama i otec, súrodenci, príbuzní, priatelia zo škôlky, ale aj z rozprávky, či zo sveta snov a fantázie. Často sa vyskytujú aj zvieratká-mládka iného druhu, ktoré sú prirodzenými priateľmi detí a malých človečikov...“. Toto platí pre dielka všetkých ročníkov ŽOP. Škoda, a žiaľ, že šťastie a radosť nie sú prítomné v životoch a osudoch miliónov detí celého sveta minulosti i týchto desaťročí! Hlbšie v dejinách pojem a fenomén dieťaťa, v súvislostiach rodiny, výchovy, pedagogiky, tvorby a hry..., vyzdvihli v 17. a 18. storočí J. A. Komenský a J. J. Rousseau. O detskom výtvarnom prejave sa v dejinách umenia písalo koncom 19. storočia – C. Ricci: *L'arte dei bambini* (1887), B. Perez: *L'arte et la poesie chez l'enfant* (1888) a i. V našej dobe bol veľkým znalcom detského umenia Sir Herbert Read: *Výchova umením* (1967). U nás v odbornej literatúre B. Kováč: *Zázračný svet detských kresieb* (1972), J. Uždil a E. Šašínková:

Výtvarná výchova v predškolskom veku (1980), J. Uždil a I. Zhoř: *Výtvarné umění ve výchově mládeži* (1996), V. Mišurová a M. Svereová: *Děti, hry a umění* (1997)...

20. storočie bolo aj „storočím dieťaťa“ – Ellen Keyová a Carl Gustav Jung zaviedol aj pojmy psychológia archetypu dieťaťa, veľké dieťa, detské božstvo, mladý hrdina i estetický svetonázor, ktorý sa podvedome i vedome rodí a formuje už v prvom i druhom detstve. „Detstvo je významné aj preto, že tu pred detskú dušu predstupujú do ďaleka siahajúce sny a obrazy, ktoré predznamenávajú celý osud. Predstupujú zároveň s tušením, ktoré sa obzerá späť a siahá cez obzor detskej skúsenosti ... a tak v detskej duši stojí proti prírodnej podmienenosti podmienenosť duchovná.“ (C. G. Jung: *Človek a duša*, 1995, s.105) Deti vystavujúce na ŽOP sú v predškolskom veku 3-7 rokov. Podľa teórií tejto tvorby spadajú do vývinových fáz hlavonožcov a figúr naivného realizmu a popisného symbolizmu. Sú to dielka s výrazným koloritom a hravou farebnosťou. Obrázky prvých detských impresii i expresie, lyriky a rozprávačstva, štylizácie a dekorativizmu. Je v nich prirodzený detský naivizmus, prijateľná neobratnosť v rukopise i kompozícii a proporciách, ale aj určitá smelosť, túžba i nesporná schopnosť zobrazit v obrázkoch kúsok divadla sveta a zaspievať svoju detskú pieseň. Stvoriť dielo. Namalovať, nakresliť prvé svedectvá talentu a tvorivosti na začiatku ich životnej cesty.

V myslení a slovách dospelých o výtvarnom prejave detí sú od 20. storočia zavedené viaceré

kategórie, vývinové stupne, princípy detského videnia-vnímania, myslenia a intuície i vcítovania. H. Read k nim priraduje typy introvertné a extrovertné, orientované dovnútra, či navonok obrázku a jeho podoby príbehu. Sú to typy imaginatívne a dekoratívne so zmyslom „čítania“ obrázkového príbehu a deja a čítania rytmu skladby. K tomu pestré farby i formy v celku a detailoch kompozície. Toto poznajú aj smery moderného výtvarného prejavu (dospelých majstrov). Pre nich a pre všetkých, ktorí vedú a veria, že detská tvorba je aj výzvou ku hre, aj väzbou, vzťahom k citom radosti, šťastia, lásky, aj prekvapenia, zvedavosti, túžby, nádeje a komunikácie. Tiež prosby, ktorú vyslovil malý princ v rovnomennej, krásnej knižke Antoina de Saint-Exupéryho:

„Prosím pekne... nakreslili mi baránka...“ V jej úvode nám francúzsky spisovateľ (a letec) pripomína – všetci dospelí boli najskôr deťmi. Zatulánu ovečku s malým pastierikom od Daniela Ďaďa reprodukuje náš katalóg. Malý princ nám k tomu ešte odkazuje: „Správne a to podstatné vidíme len srdcom. Jedine deti vedú, čo hľadajú...“. Obrázky a vystavujúce deti Žitnoostrovských pasteliek to už dvadsať rokov nachádzajú. Vďaka im všetkým...

PhDr. Bohumír Bachratý, CSc.

predseda odbornej poroty

I. - XX. (1996-2019)

CSALLÓKÖZI SZÍNES CERUZÁK JUBILEUM - XX. ÉVFOLYAM

Óvodáskorú gyermekek egyedülálló, már „felnőtt”, húsz éves képzőművészeti versenye és kiállítása. Óvodák, művészeti alapiskolák valamint speciális művészeti oktatással foglalkozó központok egész Szlovákiából, de számos európai és ázsiai országból kapcsolódnak be a megmérettetésbe. Az egyes iskolák tanárai több mint 35 000 gyermekrajzot és festményt küldtek be ebbe a versenybe. Európából és Ázsiából eddig 21 ország kapcsolódott be. A CsSzC egyedülálló rendezvény Szlovákiában, Európa szerte, de még Ázsiában is.

Az első év - 1996. A versenyt országosként hirdették ki az egész Szlovák Köztársaság területén. A kiállítás katalógusa (32 oldal) 9 színes és 12 fekete-fehér reprodukciót tartalmazott. A kiállító gyermekek listáján 199 kicsi szerző neve volt feltüntetve. Fődíjat közülük tíz érdemelt ki, húsz pedig az akkori dunaszerdahelyi Regionális Népművelési Központ / a Csallóközi Népművelési Központ korábbi neve / díját nyerte el. De már tavaly, 2018-ban a XIX. évfolyam alkalmából az exkluzív katalógus 80 oldalt, 52 teljes oldalas színes reprodukciót (plusz több egyéb részletet), valamint 26 fényképet tartalmazott a kiállításról és az előző év megnyitójáról. 198 kiállító gyermek, közülük 50 díjazott. Voltak évfolyamok, amikor sokkal több résztvevő volt, több volt a nyertes, gazdagabb katalógus volt kiadva. A jubileumi XX. évfolyam katalógusát tartják most kezükben. A borítóról egy Hercegnő mo-

solyog ránk, a három éves Ninka rajza. Óriási szemek, mosoly és öröm, mint ahogy a jubileumi kiállítás számos más rajzán is láthatunk.

Az első évfolyam katalógusának előszavában ezt írtam: „A Csallóközi Színes Ceruzák, az egész országból érkezett akvarellek, tempera festmények, egyszerű rajzok a spektrum vidám színeivel, az öröm színárnyalataival, a jövő reményteli boldogságával mosolyognak ránk, azaz, amely még ezek előtt a kicsi alkotók előtt áll... Az első évfolyam rajzai közt elsősorban a figurális motívumok, emberei alakok domináltak. A személyek, az emberek ábrázolása világosan és közvetlenül rámutat arra, hogy a gyermekek életében, kis világában legfontosabbak az egyének. A legközelebbi hozzátartozók - anya és apa, testvérek, rokonok, óvodai barátok, valamint figurák a mesékből, az álmokból és a fantázia világából. Gyakran láthatunk állatkölyköket is, akik a gyermekek, kis emberkék barátai ...”. Ez a CsSzC minden évfolyamára érvényes. Sajnálatos, nagy kár, hogy gyermekek milliói életében a boldogság és az öröm nincs jelen, a múltban sem volt, de az elmúlt évtizedekben sem!

Történelmünk folyamán a család, az oktatás, a pedagógia, az alkotás, a játék... mélyebb összefüggésében a gyermeki fenomén fogalmát a 17. és 18. században J. A. Komenský és J. J. Rousseau emelte ki. A művészettörténetben a gyermeki alkotóművészetről a 19. század végén - C. Ricci: *L'arte dei bambini* (1887), B. Perez: *L'arte et la*

poesie chez (1888) és mások írtak. Napjainkban a gyermeki művészet jelentős szakértője Sir Herbert Read: *Nevelés művészetekkel* (1967). Szakirodalmunkban B. Kováč: *A gyermekrajzok csodálatos világa* (1972), J. Uždil és E. Šašínková: *Művészeti oktatás az óvodáskorban* (1980), J. Uždil és I. Zhoř: *Képzőművészet az ifjúság oktatásában* (1996), V. Mišurová és M. Svereová: *Gyermekek, játékok és a művészet* (1997) ...

A 20. század a „gyermek évszázada” volt - Ellen Key és Carl Gustav Jung bevezették a gyermekpszichológia, a nagy gyermek, a gyermek istenség, a fiatal hős és az esztétikai világkép fogalmát, amely mind a csecsemőkorban, mind a második gyermekkorban tudat alatt és tudatosan születik, alakul. „A gyermekkor azért is fontos, mert az álmok és a képek, amelyek a gyermek lelkében messze túlmutatnak, életre kelnek. Egyidejűleg jelennek meg az érzékekkel, a gyermekkori tapasztalat horizontját meghaladó gondolatokkal.” (C. G. Jung: *Ember és lélek*, 1995, 105 o.). A CsSzC kiállításán részt vett gyermekek 3-7 éves óvodások. Az alkotóművészet elméletének keretén belül munkáik a figurális naiv realizmus és a leíró szimbolizmus fejlődési szakába sorolhatóak. Különlegesen tarka, játékosan színpompás alkotások. Az első gyermeki benyomásokról, kifejezésről, líráról és narratíváról, stilizálásról és dekorativizmusról szóló művek. Természetes gyermeki naivizmus, a kompozícióban és az arányokban elfogadható ügyetlenkedés, de némi merészség, vágy és vitathatatlan képesség arra, hogy ábrázolják a világszínház egy darabját, megénekeljék gyermeki dalaikat. Műveket hoznak létre.

Életútjuk kezdetén a tehetség és a kreativitás első bizonyosságát festik és rajzolják le. A gyermekek művészi kifejezésére a 20. század felnőtt gondolkodás- és kifejezőmódjában számos kategóriát, fejlődési szakaszt, gyermeki látás -, érzékelés -, gondolkodási elvet, intuíciót vezettek be. H. Read az introvertált és extrovertált típusokhoz rendeli a műveket, befelé vagy kívülre irányuló alkotásokra osztja. Ezek képzeletbeli és dekoratív típusok, a kép cselekményének és történetének „olvasása”, és az alkotás ritmusának érzékelése. Ráadásul tarka színek és formák, valamint a kompozíció részletei. Ezeket a modern művészet (felnőtt mesterek) művészeti irányzatai is ismeri. Nekik és mindenki számára, akik felismerték és hiszik, hogy a gyereki alkotás játékra, öröme, boldogságra, szeretetre hív, meglepetést, kíváncsiságot, vágyat, reményt és kommunikációt fejez ki. De kíváncsiságot is, ahogy Antoine de Saint-Exupéry gyönyörű könyvében a kisherceg is kéri:

„Kérem szépen ... rajzoltak nekem egy báránymat ...” Bevezetőjében a francia író (és repülő) emlékeztet minket arra, hogy - minden felnőtt volt egyszer gyermek. Katalógusunk reprodukálja Daniel Ďaďo kis pásztorát az elkóborolt báránnyal. A Kisherceg még egyszer erre utal: „A lényegét csak a szívünkkel látjuk rendesen. Csak a gyerekek tudják azt, hogy mit is keresnek...”. A Csallóközi Színes Ceruzák kiállítói és rajzai már húsz éve meglelték. Köszönet mindenkinek ...

PhDr. Bohumír Bachratý, CSc.
a zsűri elnöke
I. - XX. (1996-2019)

THE RYE ISLAND CRAYONS

20th ANNIVERSARY - JUBILEE

This is a unique, "grown-up" competition celebrating its 20th anniversary, and an exhibition of artistic creativity of preschool-aged children. Participants are children from kindergartens and elementary art schools, as well as specialized art education centres from Slovakia and many other European and Asian countries. More than 35,000 drawings and paintings have been sent to the competition by the teachers of these schools. So far, 21 countries from all over Europe and Asia have been involved. The Rye Island Crayons are unique not only within Slovakia, but also in our common Europe; even within Asia.

The competition was first organized in 1996. The contest was then declared as nationwide in the Slovak Republic. The exhibition catalogue (32 pages) comprised 9 colour and 12 black and white reproductions. The list of exhibiting children featured 199 names of little artists. Ten of them received first prizes and further twenty authors awards from the then Regional Cultural Centre of Dunajská Streda (the former name of the Rye Island Enlightenment Centre). Compared to that first document, last year, in 2018, at its 19th anniversary, the exclusive catalogue consisted of 80 pages, 52 full-page colour reproductions (plus numerous details) and 26 photo documents from the exhibition and the vernissage from the previous year. The exhibition contained artworks created by 198 children and from these, 50 were awarded with prizes. And there had been years with a much higher number of participants, winners and an even richer catalogue. The jubilee catalogue, the one from the 20th annual contest, you are now holding in your hands. Three-

year-old Nina's Princess is smiling at You from the front cover. Big eyes, smiles and joy are also present in many, many other artworks of the jubilee exhibition.

In the introductory part of the first year's catalogue, I wrote: "The Rye Island Crayons, and also artworks from all over Slovakia, whether painted with aquarelle, tempera, or drawn with pencil, they are all smiling at us with cheerful colours of the spectrum and the tones of joy, the happiness of the future that lies ahead of all the little authors of these great children's works... In most drawings of the first year of the competition, the motives of man and people prevail. The inspiration drawn from the human and humanity tells us clearly and directly that the focal points of our youngest ones are above all people. The closest ones - mother and father, siblings, relatives, friends from kindergarten, but also characters from fairy tales, from the world of dreams and fantasy. Baby animals also frequently appear - the offspring of another species, natural friends of children and tiny humans..." All this applies to all the following years of the Rye Island Crayons. It is too bad - and sad - that happiness and joy have not been and are not present in the lives and destinies of millions of children worldwide. In the 17th and 18th centuries, J. A. Comenius and J. J. Rousseau were the first to genuinely study the concept and phenomenon of the child in the context of family, education, pedagogy, creation and play. In the history of art, children's artistic expression was written about in the late 19th century by C. Ricci: *L'arte dei bambini* (1887), B. Perez: *L'arte et la poesie chez l'enfant* (1888) and others. In recent times, Sir Herbert Read has been a great

expert in children's art (*Education through Art* (1925). In our specialist literature, one should mention Bohuslav Kováč (*Zázračný svet detských kresieb* (1972), J. Uždil and E. Šašinková (*Výtvarná výchova v předškolním věku* (1980), J. Uždil and I. Zhoř (*Výtvarné umění ve výchově mládeži/Visual Art in Education* (1996), V. Mišurová and M. Svereová (*Děti, hry a umění* (1997).

The 20th century was also „the century of the child“ - Ellen Key and Carl Gustav Jung introduced the concepts of child archetype psychology, the big child, children's deity, the young hero and aestheticism - an aesthetic worldview which is subconsciously and consciously born and formed in both the first and the second childhood. "Childhood is also important because it is a time when the person's soul meets dreams and images that go far into the future, foreshadowing the child's future fate. They appear together with the premonition that looks back and reaches beyond the horizon of childhood experience... and so the spiritual conditionality is opposed to natural conditionality in the child's soul." (C.G. Jung: *Člověk a duše*, 1995, p.105). The children exhibiting their art at the Rye Island Crayons exhibitions are preschoolers, aged 3 to 7. According to various theories, their creations fall into the developmental stages of cephalopods and figures of naive realism and descriptive symbolism. They are works with a distinctive and playful colour scheme. Works of the child's first impression and expression, poetry and storytelling, stylization and decorativism. There is a natural childish naivism in them, an acceptable clumsiness in the compositions and proportions, but also a certain boldness, a desire and undisputed ability to portray on paper a piece of the world's theater and sing on the paper the child's song. A bold-

ness, desire and ability to create a work of art. To paint, to draw the first testimonies of talent and creativity at the very beginning of the children's life paths. In connection with the artistic expression of children, several categories have been introduced since the 20th century: developmental stages, principles of the children's vision-perception, their thinking, intuition and empathy. H. Read divides them into introverted and extroverted types, those that are inward- or outward oriented, works that focus on the form and works that tell stories. They are imaginative and decorative types - the spectator can „read“ the stories and feel the beat of the compositions. In addition, they display a rich use of colour and form - both in the works as a whole and in their details. Adult artists in modern artistic movements are also familiar with this type of artistic expression. They, too, know and believe that children's art is also an invitation to play, a feedback, a relationship to feelings of joy, happiness, love, surprise, curiosity, desire, hope and communication. The art of children is also a request, expressed by the Little Prince in Antoine de Saint-Exupéry's beautiful book: „If you please - draw me a sheep..." In his introduction, the French writer (and pilot) reminds us of the fact that all adults were once children. A stray sheep with a small shepherd by Daniel Ďaďo can be found in our catalogue. The Little Prince reminds us: "It is only with the heart that one can see rightly... Only children know what they are looking for." The pictures of the exhibiting children of the Rye Island Crayons have been finding what's worth looking for for twenty years now. Thanks to them all...

PhDr. Bohumír Bachratý, CSc.

Chairman of the Jury
I. - XX. (1996-2019)

**VECNÉ CENY VÝHERCOM DAROVALI
A TÁRGYJUTALMAKAT FELAJÁNLOTTA – DONORS OF PRIZES**

CENU ŽUPANA TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA VENOVAL
Mgr. Jozef Viskupič

CENA POSLANCA TTSK A PRIMÁTORA MESTA DUNAJSKÁ STREDA
JUDr. Zoltána Hájosa

CENA PRIMÁTORA MESTA VEĽKÝ MEDER
Gergő Holényho

CENA POSLANCA TTSK A PRIMÁTORA MESTA ŠAMORÍN
Csabu Orosza

CENA TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

CENA MESTA DUNAJSKÁ STREDA

CENA MESTA VEĽKÝ MEDER

CENA MESTA ŠAMORÍN

CENA ŽITNOOSTROVSKÉHO OSVETOVÉHO STREDISKA

CENA ŽITNOOSTROVSKÉHO MÚZEA

ĎALEJ CENY VENOVALI:

AUTO TK s.r.o.

**GITKA
KOVÁČIKOVÁ**

**PHMR. JUDITA
KERTÉSZOVÁ**

**VERNISÁŽ VÝSTAVY SPONZORUJE • A KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJÁT TÁMOGATTA
THE OPENING OF THE EXHIBITION IS SPONSORED BY**

OCENENIE ZÍSKALI / DÍJAZOTTAK / AWARDED

Andrušková, Daniela	6r	Sniečko sa zobudilo	ZUŠ Antona Cígera, Kežmarok
Angelová, Viktória	6r	Pani Jeseň	ZUŠ Poštová, Púchov
Arsh Aayan	3r	Pestrofarebné jelene	Painting for Children School, Dhaka, Bangladéš
Aruuke Ashimova	4r	Autoportrét	Children's art School, Pavlodar, Kazachstan
Boros, Vivien	6r	Moje narodeniny	MŠ Železničná, Veľký Meder
Čarnogurský, Maxim	5r	Lietajúci Cyprián	Súkromná ZUŠ Fantázia, Svit
Čičmanec, Tomáš	4r	Stromáček - dobrý lesný duch	MŠ V jame, Trnava
Čupková, Ela	6r	Hudobníci	ZUŠ L. Mednyánszkeho, Spišská Belá
Ďaďo, Daniel	6r	Zatúlaná ovca	ZUŠ Ivana Ballu, Dolný Kubín
Fedurcová, Laura	5r	Vtáčiky v búdku	Súkromná MŠ, Duchnovičová, Humenné
Flachs, Jan	5r	Motýliky	ZŠ a MŠ Lišov, Česko
Fügedi, Szilárd	3r	Naše mačky	MŠ Železničná, Veľký Meder
Fujeríková, Tamara	3r	Rodina	ZŠ s MŠ Lazy pod Makytou
Gallat, Julia	6r	Rodina Slnka	Vindi Kindergarten Of Tallin, Estónsko
Gallík, Teo	6r	Pán mora	ZUŠ L. Mednyánszkeho, Spišská Belá
Gottschalk, Melissa	6r	Rodina	Fundacja Kultury Sportu i aktywności Lokalnej Prawobrzeze, Szczecin, Polsko
Gríger, Kristián	6r	Moja rozprávka	ZUŠ Antona Cígera, Kežmarok
Grozev, Boris	6r	Džentlmen s klobúkom	Art-studio Prikazen svjat, Sofia, Bulharsko
Havrilová, Simona	6r	Kvetinárka	Súkromná MŠ Elba, Prešov
Hegedűs, Hanna	4r	Moja rodina	MŠ Námestie priateľstva, Dunajská Streda
Hládeková, Lenka	6r	Medvedica Lenka	ZUŠ Frica Kafendu, Vrútky
Hradský, Michal	5r	Na lúke	ZUŠ I. W. Kráľa, Považská Bystrica
Hudecová, Sára	6r	Anjel	ZUŠ P. M. Bohúňa, Dolný Kubín
Cheung Sum Wah	7r	Horúca večera	Simply art, Hong Kong, Čína
Janák, Ľubomír	6r	So psíkom	ZUŠ Ivana Ballu, Dolný Kubín
Kallová, Charlotte	4r	Mama šije pyžamo	MŠ Kpt. Nálepku, Lipany
Keung Evelyn Yi Ching	5r	Kohút v mojej záhrade	Simply art, Hong Kong, Čína
Kidoň, Borisko	6r	Šašo	ZŠ s MŠ I. Krasku, Trnava
Koleva, Ema	6r	Veľká Noc	Art-studio Prikazen svjat, Sofia, Bulharsko
Kovalčíková, Lenka	6r	Spojenie	ZUŠ Štefánikova, Poprad

Krajčová, Klementína	6r	Váza s kvetmi	ZUŠ Frica Kafendu, Vrútky
Kuller, Regina	6r	Mama	Győri Mosolyvár Óvoda Kismegyeri Tagóvodája, Győr, Maďarsko
Lancz, Sofia	4r	Pod daždnikom	MŠ Železničná, Veľký Meder
Magová, Romana	5r	Krásna, krásna	MŠ Alexyho, Nitra
Md. Faizan Ali	6r	Lietajúci farebný drak	Painting for Children School, Dhaka, Bangladéš
Mekaeva, Alexander	7r	Vták	DXCH 3, Penza, Rusko
Mikolajewska, Ewa	6r	Svadba	Fundacja Kultury Sportu i aktywności Lokalnej Prawobrzeze, Szczecin, Polsko
Nagy, Boglárka	5r	Alíz a jej priatelia	Kovács Margit Óvoda, Győr, Maďarsko
Nagy, Tamás	5r	Ilustrácia rozprávky	MŠ Októbrová, Dunajská Streda
Nébus, Martin	6r	Moje mesto	ZUŠ L. Mednyánszkeho, Spišská Belá
Novotná, Barbora	5r	Žirafa má prácu	2. MŠ Jáchymova, Jindřichův Hradec, Česko
Pacigová, Nina	5r	Slnčový kôň	ZUŠ Antona Cígera, Kežmarok
Palkovičová, Amélia	4r	Baletka	MŠ Beethovenova, Nitra
Patos, Anna	6r	O rukavičke	MŠ Komenského, Dunajská Streda
Perišič, Vukašin	4r	Rozprávka	Predškolska ustanova Poletarac, Odžaci, Srbsko
Polančíková, Tímea	6r	Traja Králi	Súkromná ZUŠ, Stará Ľubovňa
Rafajdusová, Michaela	4r	Stromáček krmi zvieratá	MŠ V jame, Trnava
Russkikh, Milana	5r	Na okraji lesa	Children's art School, Pavlodar, Kazachstan
Salamon, Sári	3r	Ja a mamička	MŠ Októbrová, Dunajská Streda
Subhana Mahdiya Siddiqui	5r	Bláznivé býky	Painting for Children School, Dhaka, Bangladéš
Šebová, Paulína	3r	Dievčatko	MŠ Kováčova, Starý Tekov
Šimanović, Lara	5r	Pávie pierko	Dječji vrtić Špansko, Zagreb, Chorvátsko
Šimová, Ema	6r	Moja mama – super mama	MŠ Západná, Bratislava
Škodová, Ninka	3r	Princezná	MŠ Topolová, Partizánske-Veľké Bielice
Šperka, Patrik	5r	Drak	ZUŠ L. Mednyánszkeho, Spišská Belá
Tvarožek, Jaroslav	7r	Pani Jeseň	ZUŠ Poštová, Púchov
Vlčková, Nikola	5r	Krasokorčuľiarka	Súkromná ZUŠ Fantázia, Svit
Vörösová, Michaela	6r	V úli	ZUŠ Ladislava Árvaya, Žilina
Zarina, Paula	6r	Nahnevaný lev	Tukums art School, Tukums, Lotyšsko
Zrínyová, Sofia	6r	Cez kľúčovú dierku	MŠ Štiavnická, Nitra

Palkovičová, Amélia, 4 r., Nitra
Baletka – Balerina – Ballerina

Šebová, Paulína, 3 r., Starý Tekov
Dievčatko – Kislány – Little Girl

Angelová, Viktória, 6 r., Púchov
Pani Jeseň – Őszanyó – Auntie Autumn

Aruuke Ashimova, 4 r., Pavlodar, Kazachstan
Autoportrét – Önarckép – Self-portrait

Fujeříková, Tamara, 3 r., Lazy pod Makytou
Rodina – Család – Family

Salamon, Sári, 3 r., Dunajská Streda
Ja a mamička – Édesanyám és én – My Mum and Me

Lancz, Sofia, 4 r., Velký Meder
Pod dáždnikom – Az esernyő alatt – Under the Umbrella

Boros, Vivien, 6 r., Velký Meder
Moje narodeniny – Születésnapom – My Birthday

Rafajdusová, Michaela, 4 r., Trnava
 Stromáček krmí zvieratá – Fácska eteti az állatokat – Uncle Tree is Feeding the Animals

Čičmanec, Tomáš, 4 r., Trnava
 Stromáček - dobrý lesný duch – Fácska - a jó erdei szellem – Uncle Tree - the Good Spirit of the Forest

Vlčková, Nikola, 5 r., Svit
Krasokorčuliarka – Jégtáncos – Ice skater

Kuller, Regina, 6 r., Győr, Magyarország
Mama – Anya – Mother

*Tvarožek, Jaroslav, 7 r., Púchov
Pani Jeseň – Őszanyó – Auntie Autumn*

*Nébus, Martin, 6 r., Spišská Belá
Moje mesto – Városom – My Town*

Gallat, Julia, 6 r., Tallinn, Estónsko
 Rodina Slnka – A Nap családja – The Family of the Sun

Magová, Romana, 5 r., Nitra
 Krásna, krásna – Gyönyörű, gyönyörű – Beautiful, Beautiful

Kovalčíková, Lenka, 6 r., Poprad
 Spojenie – Kapcsolat – Connection

Havrilová, Simona, 6 r., Prešov
 Kvetinárka – Virágárus – Florist

Hradský, Michal, 5 r., Považská Bystrica
Na lúke – A réten – In the Meadow

Grozev, Boris, 6 r., Sofia, Bulharsko
Džentlmen s klobúkom – Úriember kalappal – Gentleman with a Hat

Gottschalk, Melissa, 6 r., Szczecin, Polska
Rodina – Család – Family

Čupková, Ela, 6 r., Spišská Belá
Hudobníci – Zenészek – Musicians

Šimová, Ema, 6 r., Bratislava
Moja mama – super mama – Édesanyám – szuperanya – My Mum-Supermum

Gríger, Kristián, 6 r., Kežmarok
Moja rozprávka – Mesém – My Fairy Tale

Gallík, Teo, 6 r., Spišská Belá
Pán mora – Tenger ura – Master of the Seas

Čarnogurský, Maxim, 5 r., Svit
Lietajúci Cyprián – Repülő Ciprián – Flying Cyprian

Perišić, Vukašin, 4 r., Odžaci, Srbsko
Rozprávka – Mese – Fairy Tale

Kidoň, Borisko, 6 r., Trnava
Šašo – Bohóc – Clown

Kallová, Charlotte, 4 r., Lipany
Mama šije pyžamo – Anya pizsamát varr – Mommy is Sewing Pajamas

Janák, Ľubomír, 6 r., Dolný Kubín
So psíkom – A kutyuskával – With Doggie

Polančíková, Tímea, 6 r., Stará Ľubovňa
 Traja Králi – Három királyok – The Three Kings

Mikolajewska, Ewa, 6 r., Szczecin, Polska
 Svadba – Menyegző – Wedding

Hegedűs, Hanna, 4 r., Dunajská Streda
Moja rodina – Családom – My Family

Fügedi, Szilárd, 3 r., Velký Meder
Naše mačky – Macskáink – Our Kittens